

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי כ"ז בכסלו תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

סוטה - מ"ד

1. חכמים גזרו שהמת מטמא כל הנכנס בד' אמותיו, כדי שאוכלי טהרות לא יתקרבו ויאהילו על המת בלי לשים לב. היכן מצינו כך במשניות?
 משנה - חצר שלפני מערת הקברים, העומד בתוכה - טהור, כיון שיש היכר בינו למערה.
 ונחלקו - לבית שמאי דווקא כשיש בחצר 4 אמות, ובפחות מכך החצר בטלה למערה.
 לבית הלל - 4 טפחים מספיק. ודווקא כשפתחה מן הצד כיון שיוצא דרך הפתח, אבל כשפתחה מלמעלה בהכרח מאהיל ביציאתו ושיעורה 4 אמות.
 ומשמע שבמת בעלמא שאין מחיצה להיכר מטמא ד' אמותיו.
2. אלו מקורות הובאו בברייתא לדיני המשנה, אלו נשים פטורות בעליהן מלצאת למלחמה?
 א. החוזרין - המארס את הבתולה, האלמנה, שומרת יבם, ואפילו 5 אחין ומת אחד במלחמה - כולן חוזרין. המקור: 'אשר ארס'.
 ב. אינם חוזרין - אלמנה לכה"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל למזר ולנתין. המקור: 'ולא לקחה' [ולא 'לא לקח']
 הלכה זו מתיישבת עם ריה"ג הסובר ש'הירא ורך הלבב' - זה מתיירא מעבירות שבידו, כיון שבעצם הקידושין עדיין אין עבירה, כדאמר רבה - אינו לוקה עד שיבעול, שכל הטעם שלא יקח הוא משום שלא יחלל.
3. אשר בנה, אשר נטע, אשר ארש, - בסדר זה לימדה תורה דרך ארץ, שיבנה אדם בית ויטע כרם ואח"כ ישא אשה. היכן אמר זאת שלמה?
 הכן בחוץ מלאכתך - זה בית, ועתדה בשדה לך - זה כרם, אחר ובנית ביתך - זו אשה.
 ונאמרו ביאורים נוספים בפירוש פסוק זה.
 א. הכן - לימוד מקרא, ועתדה - משנה, אחר ובנית - גמרא.
 ב. הכן - מקרא ומשנה, ועתדה - גמרא, אחר ובנית - מעשים טובים.
 ג. הכן - מקרא ומשנה וגמרא, ועתדה - מעשים טובים, אחר ובנית - דרוש וקבל שכר.
4. על אלו בתים שנינו שאינו חוזר?
 א. ר' יהודה: הבונה בית על מכונו כמידתו הראשונה - ופירושו בברייתא שאם הוסיף אפילו שורת אבנים אחת, חוזר.
 ב. ר' אליעזר: הבונה בית לבנים בשרון - ופירושו בברייתא מפני שצריך לחדש בנינו פעמיים בשבע שנים.
5. אלו מקורות הובאו לדיני 'אשה חדשה'?
 א. אלמנה וגרושה - נתרבה 'אשה', מכל מקום.
 ב. מחזיר גרושתו - נתמעט מ'אשה חדשה'.
 ג. אינו זו ממקומו ואף אינו מספק מים וכו' - המקור: 'ולא יעבור עליו לכל דבר'.
 ודווקא 'עליו' אבל הבונה בית ולא חנכו, נטע כרם ולא חללו, ארס אשה ולא לקחה - אלו זיין ממקומו ומספקין מזון וכו'.
 ד. הכפילות של 'לא יעבור', 'ולא יצא בצבא' - לעבור עליו בשני לאוין.
6. משנה - מי הוא האיש 'הירא ורך הלבב'?
 א. ר' עקיבא - כמשמעו, שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה ולראות חרב שלופה.
 ב. רבי יוסי הגלילי - המתיירא מן העבירות שבידו, ולפיכך תלתה התורה את הפטורים של בנה נטע ואירס, כדי שלא יתבייש כשחוזר.
 ג. רבי יוסי - אלמנה לכה"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל למזר ולנתין.
 עוד שנינו - אחרי שסיימו לדבר מעמידין זקיפין לפניהם ואחרים מאחוריהם וכשילין של ברזל בידיהן, וכל המבקש לחזור - הרשות בידו של הזקיף לקפח את שוקיו, כיון שהניסה גורמת לנפילה כדמצינו בפסוקים...
7. מה הנפקא מינה בין רבי יוסי לר"י הגלילי?
 בעבירה דרבנן, לריה"ג חוזר ולר' יוסי אינו חוזר, אלא רק על דאורייתא. המשך -

ולפ"ז - הברייתא: שח בין תפילין של יד לשל ראש - עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה, שנויה כריה"ג.
והברייתא - שמע קול קרנות ונרתע ... צחצוח חרבות ומים שותתין לו על ברכיו - חוזר,
אינה רק כר"ע, כיון שבזה ריה"ג מודה, דכתיב: 'ולא ימס את לבב אחיו כלבבו'.

8. באיזו מלחמה עוסקת משנתנו?

- א. תנא קמא - במלחמות הרשות. אבל במלחמות מצוה הכל יוצאין, אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה.
  - ב. רבי יהודה - במלחמות מצוה, אבל במלחמות חובה הכל יוצאין, וכו'.
- ביאור מחלוקתם - אינם חולקים באיזה סוג מלחמה נוהגים הפטורים, כיון שמה שרבנן מכנין רשות, ר' יהודה מכנה מצוה, ומצוה היינו חובה. ונחלקו איזו מלחמה מוגדרת מצוה -
- א. מלחמות יהושע שנועדו לכיבוש הארץ - לכו"ע הם חובה.
  - ב. מלחמות בית דוד שנועדו לרווחה - לכו"ע הם רשות.
  - ג. במלחמה שנועדה להחליש את העכו"ם שלא ילחמו עלינו - נחלקו: לר' יהודה היא מצוה, ולת"ק היא רשות, ולכו"ע יוצאין עליה. והנפק"מ אם היא מצוה - לענין העוסק במצוה שפטור מן המצוה.

9. משנה - אלו דינים במשנתנו בענין עגלה ערופה?

- א. אמירת הזקנים והכהנים - בלשון הקודש. המקור לכך: גזירה שווה 'וענו ואמרו' מהר גריזים.
  - ב. נחלקו - לת"ק: 3 דיינים מבי"ד הגדול שבירושלים היו יוצאין; לרבי יהודה - 5 שנאמר: זקניך - 2. ושופטיך - 2. ומוסיפין 1 כיון שאין בי"ד שקול.
  - ג. אופנים שלא היו עורפין - באדמה - ולא טמון בגל, נופל - ולא תלוי באילן, בשדה - ולא צף על פני המים.
- וכן - אם נמצא סמוך לספר, או לעיר שרובה עכו"ם, או שאין בה ב"ד - לא היו עורפין. [אין מודדין אלא לעיר שיש בה ב"ד].

10. ר' שמעון הוא התנא שסובר שמספיק 3 דיינים. מה שורש מחלוקתו עם ר' יהודה?

- א. להו"א - ר' יהודה דרש מ'שופטיך' עוד 2. ור"ש סבר שזה בא ללמד שצריך מיוחדין שבשופטיך - היינו מסנהדרין הגדולה. והקשו שא"כ מה מקור לר' יהודה שצריך מיוחדים שבשופטיך?
- אין לומר מכך שלא נאמר 'זקני' אלא 'זקניך' - כיון שמ'זקני' הו"א שזקני השוק מועילים.
- ואין לומר ג"ש 'זקני זקני' מזקני העדה בפר העלם דבר של ציבור, כיון שא"כ ילמד משם גם את המקור ל-5 דיינים.
- ב. אלא - לר' יהודה האות ו"ו של 'ושופטיך' באה לרבות שני דיינים נוספים. ולר' שמעון לא משמע לדרוש מהו"ו.